
Mistrné začátky

Mistrné začátky

PRAVO

20.01.2010, Martin Hekrdla

Komodifikace vysokých škol - postupná proměna vrcholků naší vzdělávací soustavy v lukrativní trh pro firmy - je řízena geniálním privatizačním komandem. Akademici sice analogický tým pokládají spíše za mordpartu české vědy, ale ani oni příliš nezpochybňují vychytralost podobných uskupení. Vždyť je to balet strategie a taktiky, skutečný zážitek!

V pondělí oprášila ministryně školství Miroslava Kopicová klasika George Orwella dalším faktickým krokem k zavedení školného: oznámila brzké předložení plánu finanční pomoci studentům. A že prý reformátoři berou v potaz i připomínky z vysokých škol. V orwellovském světě to znamená, že školné bude, protože dvě třetiny studentů ho odmítají.

"Finanční pomoc" je samozřejmě inzerována jako záchranný pás zvláštních půjček, spojení či přímé podpory studentům. Ve skutečnosti jde o finanční pomoc bankovnímu sektoru, který se těší na budoucí "sekuritizované" zisky z podílu na příjmech absolventů. To je však bublina ve stylu amerických hypoték subprime. Neexistuje žádná záruka, že vysokoškolákům, kteří dnes nemohou sehnat ani práci, mzdy už jen porostou. V USA posledních dvacet let stagnovaly. A "džusování" mezd a platů obyvatelstva finančním kapitálem má své meze.

Privatizátoři vzdělanosti ovšem oslňují zvolenou taktikou i vanem velkého světa. Resort ministryně Kopicové hřeje za řadry loňský souhlas klubu vyspělých zemí (OECD) s naší Bílou knihou, "reformou terciárního vzdělávání" (Ondřej Liška s ní u akademiků pohořel tak, až z toho málem opravdu zezelenal). A do čela nově zřízené expertní rady pro reformu VŠ byl získán profesor Rudolf Haňka z Cambridge. Hned prohlásil, že rada žádné školné nenavrhne (leďa pro cizince). Což se dostalo do titulků, aby nepřítel podřimoval. Každý ví, že školné má přijít vzápětí.

Jádro činnosti "cambridgeské rady" je ovšem v rozřídění, redukci a segregaci vysokého školství. Kopicová mluví o školách "výzkumných" a "praktických" (ach, jak je výzkum nepraktický, a zvláště ten základní!). OECD psala o nutnosti rozvrstvení VŠ na výzkumné, vzdělávací a profesně orientované. To dá rozum, že vzdělání ve výzkumu i profesi jen otravuje!

Z velkého světa - USA, Británie, Nového Zélandu, Austrálie, Chile - ale už máme sumu informací. Dokládají, že každé "technické" rozčleňování, zpoplatňování a privatizace VŠ (správní rady za účasti firem) vede k segregaci územní, sociální, ba i rasové. V Rakousku už vědí, že školné - navzdory "finanční pomoci studentům" - odřízlo od vzdělání o 15 procent studentů z chudších rodin více. A že o růstu kvality studia nemůže být ani řeči.

Pozor na mistrnou rétoriku! I reformní pionýři diktátora Pinocheta nazvali svůj útok na vysoké školy v roce 1975 "vzdělávací politikou chilské vlády". A horovali pro přechod od "pedagogického státu" (estado docente) ke "svobodě výuky" (libertad de enseñanza).

Diktatura peněz u toho byla hned na začátku, zdatně přežila vládu generálů a škodí dodnes.